

ONLINE CONGRES – VROEGSIGNALERING EN VROEGHULP 2021

10 februari 2021

Op jonge leeftijd signaleren en interveniëren vermindert of voorkomt problemen later in het leven.

Dat is goed voor het kind, voor de ouders en voor de maatschappij. De laatste jaren is hier steeds meer over bekend. Maar waar moet je als hulpverlener op letten en wanneer is er sprake van een probleem of een stoornis, waar nadere hulp bij nodig is? Voor professionals die met jonge kinderen en hun ouders werken betekent dit dat ze van veel markten thuis moeten zijn om de rode vlaggen te kunnen herkennen en te weten wat er te koop is in hulpverleningswereld. Om deze professionals hierbij op weg te helpen is er het jaarlijks Congres Vroegsignalering en Vroeghulp.

Ook de 7e editie van dit congres, dit keer online, biedt hiertoe handvatten. Professionals vanuit de praktijk delen de nieuwste inzichten en methodieken op verschillende gebieden. Inspirerend voor het werk van alle dag!

Doelgroep

Dit congres is bedoeld voor iedereen die met baby's, peuters, kleuters en hun ouders werkt.

Leerdoelen

- Licht hersenletsel bij jonge kinderen: signalering en behandeling
- Opvoeding en hechting tijdens de verschillende ontwikkelingsstappen
- Vroegsignalering en vroeghulp bij kinderen met een hoog risico op ontwikkelingsstoornissen
- De rol van innerlijke taal bij de behandeling van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis
- Signalering en advies bij kenmerken van autisme bij jonge meisjes
- Omgaan met doofheid en slechthorendheid
- Selectief mutisme: van diagnostiek naar ondersteuning

Programma

Drs. Luca Verheul - Licht hersenletsel bij jonge kinderen - hoe te handelen?

Drs. Gerrit Vignero - De draad tussen ouders en kinderen

Prof. Dr. Mijna Hadders-Algra - Vroegsignalering en vroeghulp bij kinderen met een hoog risico op ontwikkelingsstoornissen

Prof. Dr. Constance Vissers - Innerlijke taal bij kinderen met TOS

Drs. Marrit Buruma - Autisme bij jonge meisjes
Drs. Nina Osterloh - Omgaan met doofheid en slechthorendheid
Eustache Sollman - Selectief mutisme
Dr. Guido van de Luitgaarden - Moderator

Sprekers

Drs. Luca Verheul

Bijdrage: Neem licht hersenletsel bij jonge kinderen serieus

Luca Verheul is medisch psycholoog en GZ-psycholoog Kind&Jeugd. Zij is sinds 2012 werkzaam als GZ-psycholoog binnen de kinder- en jongerenkliniek van Rijndam Revalidatiecentrum. Tevens werkt zij op een dagrevalidatiegroep met kinderen van 0-6 jaar. Sinds 2013 is Luca gastdocent aan Tilburg University voor het vak Pediatrische Psychologie. De belangrijkste oorzaak van (traumatisch) hersenletsel bij kinderen van 0-4 jaar zijn ongevallen in of rond het huis. Bij ca. tien procent van deze kinderen is er sprake van matig tot ernstig hersenletsel en deze groep wordt vaak goed in de gaten gehouden door het ziekenhuis. De 90 procent kinderen met licht hersenletsel worden doorgaans niet opgevolgd. Uit onderzoek blijkt echter dat 6-43% problemen houdt. Hoe herken je deze kinderen in de praktijk? En op welke manier wordt hun ontwikkeling beïnvloed? Welke gevolgen van licht hersenletsel zijn direct merkbaar en welke pas later? Welke begeleiding is mogelijk, voor ouder en kind? De presentatie zal op deze vragen ingaan en daarnaast het onderscheid bespreken tussen het medisch en psychisch trauma bij jonge kinderen na een ongeval.

Drs. Gerrit Vignero

Bijdrage: De draad tussen ouders en kinderen

Gerrit Vignero (B) is orthopedagoog in MPC Terbank, een voorziening voor kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking. Daarnaast is hij docent en houdt hij zich bezig met vorming rond 'de draad tussen ouder en kind' aan de hand van de boeken die hij hierover heeft gepubliceerd.

De draad is een metafoor voor opvoeding en hechting tijdens de verschillende ontwikkelingsstappen. Hoe deze zich vormt, lussen maakt en soms verward raakt. Het is een begrippenkader en een illustratie van hoe je ouders kunt helpen om de emotionele en sociale ontwikkeling van hun kind te begrijpen. Wanneer er problemen zijn in de ontwikkeling van een kind helpt het model om de sociaal-emotionele ontwikkeling te verhelderen en op zoek te gaan naar de kwetsbare plekje in de draad. Vervolgens kun je laten zien hoe ouders kunnen invoegen.

Prof. Dr. Mijna Hadders-Algra

Bijdrage: Vroegsignalering en vroeghulp bij kinderen met een hoog risico op ontwikkelingsstoornissen

Mijna Hadders-Algra is hoogleraar ontwikkelingsneurologie UMCG. Zij is arts en sinds 1981 werkzaam in de ontwikkelingsneurologie.

Kinderen die een hoog risico lopen op een ontwikkelingsstoornis vormen een doelgroep apart. Mijna start haar presentatie met algemene principes over ontwikkeling. Het tweede onderwerp is vroegsignalering. In dit deel besteedt de spreker met name aandacht aan de betekenis van mijlpalen en variatie in bewegen. Zij introduceert het nieuwe instrument SINDA (Standardized Infant Neuro Developmental Assessment). Tijdens het laatste deel gaat Mijna in op vroege interventiemogelijkheden bij kinderen. Speciale aandacht gaat uit naar

het coachen van het gezin en het stimuleren van de eigen activiteiten van de kinderen in het dagelijks leven.

Prof. Dr. Constance Vissers

Bijdrage: Innerlijke taal bij kinderen met TOS

Constance Vissers is klinisch neuropsycholoog en bijzonder hoogleraar Taalontwikkelingsstoornissen aan de Radboud Universiteit. Zij combineert sinds 2014 wetenschappelijk onderzoek en klinische taken binnen Kentalis (programmalijs TOS), de Radboud Universiteit en haar psychologenpraktijk.

Taal en sociaal-emotionele ontwikkeling hangen nauw met elkaar samen, zeker bij kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). In opvoeding, diagnostiek, zorg en onderwijs vergt dit specifieke aandacht. Wat heeft innerlijke taal hiermee te maken en hoe kun je een behandeling op maat aanbieden?

Drs. Marrit Buruma

Bijdrage: Autisme bij jonge meisjes

Orthopedagoog bij Expertise Team Jonge Kind en Autismeteam INTER-PSY.

Steeds meer blijkt dat autisme bij jonge meisjes er heel anders uit kan zien dan bij jongens. Hierdoor wordt de stoornis bij hen vaak pas laat herkend en behandeld. Wat zijn vroege kenmerken van autisme bij meisjes? En welke handelingsadviezen kunnen worden gegeven aan hun directe omgeving?

Drs. Nina Osterloh

Bijdrage: Omgaan met doofheid en slechthorendheid

Nina Osterloh is logopedist en klinisch linguïst, werkzaam bij Vroegbehandeling Doof/Slechthorend van Kentalis. Zij heeft sinds haar afstuderen in 2012 veel ervaring opgedaan in de behandeling van jonge kinderen met een gehoorverlies. Zij ondersteunt gezinnen met een doof of slechthorend kind in de thuissituatie en behandelt de kinderen op een speciale behandelgroep voor peuters in Haren. Daarnaast informeert zij scholen, kinderdagverblijven en andere betrokken instellingen over het omgaan met een doof of slechthorend kind in de groep.

Voor welke uitdagingen komen ouders en kind te staan wanneer blijkt dat een kind niet (goed) kan horen? Tijdens de neonatale gehoorscreening wordt er elk jaar een heel aantal kinderen uitgezeefd met problemen op dit gebied. Welke vormen van begeleiding zijn er en waar moet je rekening mee houden als je met een slechthorend of doof kind gaat communiceren? Hoe worden zij en vooral hun ouders begeleid? En waar moet je bij de taal- en spraakontwikkeling op letten om gehoorproblemen in een vroeg stadium in het vizier te krijgen? Nina neemt ons mee in de wereld van het jonge dove en slechthorende jonge kind.

Eustache Sollman

Bijdrage: Selectief mutisme

Eustache Sollman is vanaf 1995 werkzaam in het speciaal onderwijs. Hij heeft zich de afgelopen tien jaar gespecialiseerd in het begeleiden van kinderen, scholen en ouders bij selectief mutisme. Dit doet hij als ambulante begeleider bij de Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland. Eustache is auteur van het boek 'Breek de stilte'.

Kinderen met selectief mutisme praten thuis normaal, maar buitenshuis doen ze dit zelden of nooit. Het is nog steeds een onbegrepen stoornis. Wat houdt selectief mutisme in? Wat is het verschil met verlegenheid? Wat komt er, behalve het niet praten, nog meer bij kijken? Hoe gaat de diagnostiek en wat zijn de mogelijkheden tot ondersteuning om deze kinderen over hun spreekangst heen te helpen? Vanuit verschillende casussen wordt een combinatie van theorie en praktijk doorgenomen. De nadruk ligt op de dagelijkse praktijk hoe professionals deze kinderen en ouders kunnen begeleiden in het omgaan met deze stoornis.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Moderator

Guido van de Luitgaarden is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.